

Ezen lapok minden héten négyyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. **Előfizetési ár** felétre Buda-pesten házhoz-hordással 5 ft., Postán borítékban hetenként **kétszer** küldve 6 ft 24 kr., **négyyszer** küldve pedig 7 ft 12 kr pp. A hirdetések minden négyyszer hasábozott apróbetűs sorraért vagy ennek helye-

Vasárnap

652.

Augustus 29. 1847.

ért 5 cz. kr. a **kettős** hasábozott sorraért pedig 10 p. kr. fizetendő. **Előfizetési helyben** a kiadóhivatalban, hatvani utca Oszai Horváth-házban **5831k** szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban külföldre menendő példányok csak a bécsi osztriai postahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezések. Előleptések Nyugalmas. Lélekorvostani vázlatok (vége. Budapesti hirharang. Százados alapítvány. Pesti megyesüllet. Öszinte nyilatkozat Kiss Eleknek a B. P. H. 627d. számában több katolikus nevében Bajáról közölt tudósítására. Gr. Vikkenburg Arad városától polgári oklevelet kap. Bel- és külföldi vegyes közlemények. K u l f ö l d. (A sáskajárás). Nagybritannia. Franciaország. Spanyolország. Portugália. Olaszország. Dánia. Schvelez. Poroszország. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Öcs. ap. kir. Főlsége gróf R o v i c z k y Ádám statusmínisternek Magyarország kir. főudvarmesterei méltóságáról történt lemondását kegyelmesen elfogadván, és ekép megürült méltósággal gróf K e g l e v i c h Jánost, és viszont az ezáltal megürült kir. főpohárnokmesterei méltósággal S z e r e n c s y István volt kir. személynököt felruházni legkegy. méltóztattott.

S z e g n e r Imre, aradi e. bír. váltótörvényszékénél kiadó, ugyanott lakóvá lón kineveze.

A ngyu magyar kir. udv. Kamara a keblebelli számvevőhivatalnál megürült két számvevőszili helyre B u c s á n s z k y János és A p p l János eddigi számjegyzőket alkalmazta, továbbá V ö r ö s József és O e t n e r Antal járulnokokat számjegyzők, B o h n József és S z u p e r László díjas gyakoronkokat járulnokokká léptette elő, 's eképen Hofe Károly és B e l á n y i József hivatali gyakoronkokat a rendszeres gyakoronkoki díjakra érdemesíté.

A ngyu magyar kir. udv. Kamara a kriviputi harminczad-hivatalnál utlevélvizsgálóvá B o x i c h Illés zengi harminczad-felügyelőt alkalmazta.

F r i c s e k Venczel varasdi só- 's harminczad-hivatali beszédő nyugalomba tételét.

LÉLEK-ORVOSTANI VÁZLATOK *) (Vége.) A betegnek ideiglenes leosilapításán kívül ezen bánásmód még kétféle tekintetben igen hasznosnak mutatkozik: először, hogy azáltal az öngyilkolás megakadályozatik; másodsor, hogy az örültek-intézetétől épület egyszerűbb és olcsóbb lehet. A mi az első pontot illeti, az erőszak inkább előmozdítja, mint akadályozza az öngyilkolást; ezt tapasztalták a londoni Bethlem nevű kórházban 1750-től fogva 1770-ig, mikor a betegeket még kivétel nélkül köztve tartották, 202 egyénre 1 öngyilkolás esett, holott az utolsó husz év alatt az erőszak rendszer megszűntével csak 963 egyénre esett egy öngyilkolási eset. Hanwellben 1839, az erőszak rendszer eltörlésére óta egy öngyilkolási eset sem fordult elő; találkoztak ugyan ezen időben is, kik azt megkísérlették, de az ápolók vigyázata miatt az egy esetben sem sikerült, ugy, hogy ott most az arravaló hajlamot elenyészeltnek tekintik. Biztosítják pedig magokat legegyszerűbb 's leghathatósabban azáltal, hogy az öngyilkolásra hajlandó beteget magányban soha sem hagyják, hogy azt állandóan nagy gondnal és részvétellel ápolják, hogy az élet minden módon kényelmessé, testi egészsége lehetőleg tökéletessé tételék, és a beteg ezen ügyekzetéről meg is győződjék, minék következtében minden további öngyilkolási vágyáról lemond. Magán-gyakorlatban is elérhetni ezen czélt, ha alkalmas ápolók szerzetnek; azonkívül biztos ruha, lágy keztyük és jól kibélelt szobáktól legőbbit várhatni. Az egyes kamarákban elkülönzés, mely régi időkben közönséges volt, most csupán illy veszedelmes izgatottsággal járó esetekben használtatik, és azért az előbb szükségesnek vélt nagyszámú egyes kamarák helyett most elégnék tartják, ha 20-25 betegre egyet tartanak készen, különben többnyire 4-5 betegnek egy közös hátszobája, egyes osztályoknak külön ebédlője, olvasásra, kézi munkára, zenére vagy éneklésre szolgáló tereme van; ez által és az idült és orvosolható eseteknek az orvosolhatatlantól elválasztása által sokat csökken az intézet építési költsége, és a lelki betegnek társaságos szokásokhoz illy módoni simulása egyuttal annak főgyógy-szerévé válik.

Minden gyógyszer közt a munkának és czélszerű foglalatosságoknak van legnagyobb hatása a lelki betegnek; elvonatik azáltal a beteg rögzeszméjétől 's mindinkább közeledik a józanészű ember szokásához; idült beteget leosilapít a munka, lázas esetekben szinte előmozdítja az orvoslást, azért minden lelki beteget, gazdagot vagy mint szegényt, minél többet kell foglalkodtatni. Azonban, hogy ez valóban üdvös legyen a betegre nézve, szükséges, hogy a munka nemét előlegesen meghatározza az orvos, 's azért meg nem engedhetni, hogy a beteg kénye szerint a mester-ségének leginkább megfelelő munkát válassza. Általában véve, üldmunkák nem oly kedvezők a lázas örültek és komor-kóru betegek helyreállítására, mint a szabad ég alatti mozgás, különösen a kertési és mezői foglalatosság. Azért az orvosolható lelki betegnek szánt intézet felállításánál különös figyelmet érdemel a térs udvar, kert vagy mező, mely azt közvetlenül környezi, hogy minden beteg legalább egy pár órát, az izmosabbak pedig a napnak nagyobb részét a szabadban tölthessék. A lelki betegek orvoslására ezen nélkülözhetlen kellékről semmi kétség sincs többé, ugy, hogy már most alig van intézet, melynek térs udvara kies kertté nem volna átváltoztatva, melynek nagyobb részét a betegek osendes és rendezet szokott osztálya foglalja el, míg a nyugtalan és makrancos betegek elkülönített udvarban, természetesen az ápolók folytonos felügyelése alatt, tartózkodnak. Téli időben 's a hosszú esték idején másféle multságokról is kell gondoskodni, melyeket a betegnek a házban találhat-nak; a nagyobb nappali termekben számukra különféle já-

tékok, p. o. löhinták, kúpjáték és több efélékről legyen gondoskodva, hangászati eszközök is tartassanak készen, mely-lyekben némelyek igen gyönyörködnek, míg mások tánc-zolva mulatnak. Láttam ilyenféle esti multságokat több ízben 1826ban Bécsben Görgen doctor ur jeles magán-inté-zetében 's több más orvos és nem-orvos vendégekkel együtt csudáltam, mennyi illedelemmel viselték magokat az azok-ban résztvevő betegek; gyönyörködve, de egyszersmind mé-lyen megilletődve hallottam egyes beteg nők remek zongorá-zását és szivreható énekét. Más alkalommal Hall városában a tyroli jeles örültek-intézetében az ottani betegekkel álló hangászkat ebéd előtt legjobb kedvben hallottam működni. Aversában is igen művelik a zenét, de ez nekem ott kevesebbé tetszett, midőn egy vasárnap az intézethez tartozó és a város népeinek is szolgáló nyilvános templomban az örültekke lár-más fuvó hangszerek kíséretében a miseáldozatnál énekelni hallottam. A táncmultságokat illetőleg, ezek főképe az arra minden állapotban kész asszonyi nemre jótékonyan szoktak hatni és méltó ünnepelekké lesznek, ha ünnepeles alka-lommal az intézet betegein kívül, azoknak rokonai is meg-hivatalnak, ha az orvos, minden házitiszt és az ápolók előbb-kelő része azokban részt vesznek, a mint az több németor-szági intézetben, névszerint a badeni Illenau nevezetti remek intézetben minden télen többször szokott tartatni, hol külö-nösen szépen ünneplik a karácson estéjét is; mindezeknek jótékony hatását nem győzi eléggé dicsérni annak érélyes alkotója és igazgatója Roller doctor ur. — Könyveket is en-gedhetni lelki betegeknek, csak hogy azokat jól meg kell választani, így p. o. vallásos komorkóruinak semmiféle komoly tárgyú olvasmány nem való, hanem inkább valami mul-talató könyv, melytől felvidíthatja és azért minden intézet-nek legyen egy kis könyvtára is. Vannak némely intézetek-ben a két nembeli betegek használatára iskolák is, ezekben némely betegek gyönyörködve hallgatják az ápolók vagy ta-nítók felolvasásait, sőt dicsékedve említi Conolly, hogy a havellint intézetben az általános nevelés iránti próbák jó si-kerrel történnek, és hogy betegek közt az addig elmulasztott elmebeli tehetségeket kiképezni, azokat olvasás, írás, szá-molás, földrajz, rajzolás és éneklésre tanítani sikerült. Azon kívül az örültek nagy része képes az isteni szolgálat szer-tartásában nagy megnyugtatást találni; nincs is kétség, hogy egy jó és okos pap az orvosnak nagy segítségére lehet és a betegnek valóságos lelki atyjává válhatik; azért is minden beteg, ki arra felhivatva érzi magát, vasárnap reggel, mi-után tisztába öltözködött, a harang jelszavára a házikápol-nába vezettetessék; kísérjék oda több ápolók, kik szinte ün-nepi ruhában és egész illedelemmel részt vegyenek az isteni szolgálatban. 1828ban a sonnensteini nagyhirű intézetben nem csekély megindulással voltam tanúja egy illy ájtatos szertartásnak.

Eddigi vázlatomban több ízben említettem az ápoló-kat, kik akár miféle betegek orvoslásánál lényeges szere-pet játszanak, de mégsem kívánják meg sehol is annyira a jó megválasztást, és az irántóki gondoskodást, mint lelki betegek körül; azért szabad legyen azokról is néhány ész-revételt közölnöm.

Az egyes beteg jellemét, sőt az egész kórtorem színe-zetét az arra felügyelő ápolók tulajdonitól nyerik; azért egy-ápoló se vételessék fel, egy se becsátassék el az orvos ta-nácsa és jóváhagyása nélkül. Felvételükre ne legyen fiatalabb 24, ne idősebb 36 évnél; jószívűség és egy kis értel-messég tartozik megkivánt fő tulajdonhoz. Egy illyen ápoló ismerheti legjobban a gondja alatt lévő beteg jellemét, ő képes részletesen tudósítani az orvost a beteg egészségi ál-lapota 's egyes hajlandóságai felől, azért ne bánják velők az intézet előjárója mint szolgákkal, hanem inkább mint segédível. Mind ezt könnyebb átítani és követni, mintsem ápolókra szánt jó egyénekre találni; ezen tekintetben azt tanácsolják némelyek, hogy valamely kézimunkában, vagy mezei gazdaságban jártas egyének válassztassanak, kik a betegek munkára tanítani és arra felügyelni képesek legye-nek; mások inkább kiszolgált katonákat ajánlanak, kik si-gyelemhez szoktatva jól megfelelhetnek kötelességüknek, ha a szoros rendtartást a nem kevésbbé szükséges engedékeny-ség és szelidséggel párosítani fogják; illy kiszolgált altisztek-ből származott jeles ápolókat találtam a sonnensteini szász intézetben, illyenek fordítottan ápolói szolgálatra Prágá-ban, és dicsérettel említetnek a pétervári új intézetben B u d d e u s doctor ur munkájában, 's ugy hiszem, nem esá-lódom, ha a mi jelesebb kiszolgált kápláraink és őrmeste-reink közt bizony számítok több egyénre, kik illyen fontos hivatásnak jól megfelelni mindenkép képesek volnának. Hogy tulajdon tapasztalásomat ne is említsem, vegyük fel báró E ö t v ö s J ó z s e f falu jegyzőjében oly szépen festett J á n o s huszár jellemét, kinek eredeti képét, ugy hiszem honá-ban ismerte a lelkes szerző. A londoni Bethlem nevű inté-zetben az ápolók könnyebb megszerezhetése végett dolog-házat kapcsoltak össze a kórházzal, melybe elhagyatott és elhanyagolt gyermekek vétetnek fel; ezek közül néhány év óta a jelesbetek kiválasztván, örültek ápolóitól képeztek ki 's alkalmazták; lábbadózó betegek könnyen társalkodnak velők, a gyermekek pedig jókor szoknak az örültek látásá-hoz, jókor tanulják mások érzéseit kimélni és irántok jó-sággal viseltetni, a mi jövő hivatásuk fő feladása leend.

A fennevezett feltételek 's eszközökön kívül, melyekbe itt bővebben nem ereszkedhetem, a lelki betegnek orvoslása

főképe az orvostól függ, ez képzí tulajdonkép az intézet lel-két; de hogy a betegek üdvére 's az intézet javára szabadon működhessek, kívánatos, hogy egyedül rá legyen bízva az intézet kormányzása, és hogy az a közönséges kórházi igaz-gatás gyámusa alól felmentessék, attól egészen elválasz-tassék. Ez legujabb időben Prágában történt, hol egy 1845-ben költ legfőbb rendelmény következtében az addigi örültek intézete fő orvosára egyszersmind a gazdasági igaz-gatás és az egész intézet önálló kormányzása bízott; ezen az ausztriai birodalomban eddig szokásban nem lévő kitün-tetés Riedel doctor urnak jutott, ki már azelőtt a prágai új intézet építésével meg volt bízva a kormánytól, és e miatt, mert ő maga készíté annak tervét és maga gondoskodott minden egyes építési részletekről, oly intézetet hozott létre, mely Németország leghiresebb intézeteivel méltán vetélke-dik. Fekvése dombon van, egy szép kert közepén, minél fogva a régibb, most csupán ápolóintézetnek szolgáló osztálylyal áll összekötöttesben. 1846. mártius 1-től fogva használtatik az új épület, melyben 150, a régiben 250 beteg lakik; ezen 400 betegre ügyel a fennevezett igazgató ur, öt segéd-or-vossal együtt, kik közt, egymást felváltva, egynék állan-dóan kell a házban lenni. Naponkint kétszer látogattnak meg a betegek, reggel a főorvos, délután az első segéd-orvos által, mindenkor a többi orvosok kíséretében. Az egész új nagyszerű intézet pompás butorzatával együtt 150,000 pftba került, a mit épen nem sokalhatta, ugy szinte igen mértékletes a betegre kiszabott napi költség, mert az első osztályu betegnél 1 ft 30 kr vagy egy pfgó ttra van szabva, a mint két, vagy egy szobát foglal el; a második osztályuak 36 krajczárt, a harmadik osztályuak pedig 25 krt fizetnek naponkint.

Ebből láthatni, hogy ezen minden tekintetben jeles jóté-kony intézetnek méltán örvendhet mindenki, de kétszeresen örvendhetünk mi, mert ez azon magas személynek fő kor-mánya alatt jött létre, kivel a jótékony gondviselés most bennünket áldott meg, ki jelenben szép hazánkat bejárni ké-szül, ki egy új felkelő nap gyanánt annak leglátványos vidé-keire juttatandja üdvásztoló sugárait, és kitől hazánk mind anyagi mind szellemi érdekeire nézve a legboldogított in-tézkedéseket teljes bizalommal várja. — Ifjabb B e n e F e r e n c z.

BUDAPESTI HIRHARANG. István cs. kir. főherczeg ő fensége ünnepeles elfogadtatására hatóságok, egyletek, intézetek 's lakosok felkérkedve készülnek, 's a legalsóbb nép-osztály is csak ezen örömmünnepről beszél most. Ugyanez ok-ból a vidékiek száma már is oly nagy a két városban, hogy csak alig kaphatni helyet a vendéglőfogadóknak, 's e körülmény a mostani vásárt is annyira megnépesíté, hogy a for-galom sokkal élénkebbnek mutatkozik, mint különben a főn-forgó pénztelen viszonyok közt remélni lehetett. Jövő ked-den a két város pompás világlátásban fog ragyogni, és szer-dán reggeli nyolcz órakor a pest-szolnoki vasutvonal ünne-pelesen megnyitattik, mely alkalomra Rothschild is vára-tik, más naptól fogva pedig már rendes közlekedésre fog használtatni ezen új pályavonal, 's közelebb hozandja Buda-pesthez a gazdag tiszai vidéket. A központi vasuti igazga-tóság jövő évre már az egész sószállítást elvállalá, és eddi-ginél jóval olcsóbb áron, Szolnoktól egészen Komáromig 's Győrig, és így ebből láthatni, mily gyorsan halad e nagy-szerű vállalat, mostani erélyteljes igazgatása alatt. — Nem-zeti színházunkban a nádori páholyt díszítik, 's igen való-színű, hogy István ő fensége jövő kedden látogatással fogja szerencsésíteni e nemzeti intézetünket. Most majd minden este nagyszámú közönségnek örvend a színház, 's a jövő hét bi-zonyára még gazdagabb jövedelmet hozand. Mult szerdán a drámbíráló választmány egyhangulag elfogadá Hugo Ká-roly „Bankár és báró“ című három fölvonású új szomorú-játékát. E műben összesen csak három személy játszik, egy nő és két férfi; az előadás ugyanazon szobában kevés óra lefolyása alatt megy véghez a legnagyobb egyszerűségben, 's mégis igen kedvező hatást merünk neki jóslani, mi, kik a „jó“ francia színművek kedvelői vagyunk, melyek egészen más szerkezettel szoktak birni, 's ez elég világosan mutatja, hogy csupán a modorban nem kell keresni a színmű becset. — A Dunából egy körülbelül tizennégy éves lány holttétét fogták ki, fején nagy seb van, 's nyakára mintegy harmincz fontos kö kötte, mi elég világosan tanusítja, hogy ezt nem mondhatni öngyilkosságnak. — A kis hidutzáiban köveznek, a kövek nagy része tehát föl van szaggatva, 's illyenkor az utca közepére égő lámpát szoktak helyezni, intésül a kocsi-soknak, hogy az illy helyeket kerüljék ki; ezt azonban most tenni elmulaszták, 's egy kocsi majd felfordult, a benült asz-szonyok pedig megijedtek; nem ártana tehát azt is kissé megijeszteni, ki ezen elmulasztást és vesztélyt okozta. — Egy gyilkossági gyanu miatt a városi börtönben ülő rab nem rég kiszökött, 's néhány nap mulva levelet küldö oda, melyben tettét azzal menti, hogy a madár is szereti a szabadságot. Szemtelenségét gonoszszággal párosítá a szökevény, mert egyszersmind valakit azzal vádol, hogy szökését husz forintért előmozdította. Most nagy szorgalommal nyomozzák őt, és hihetőleg ismét kézre fogják keríteni. — Itt is láttak 's fogtak már néhány sáskát *) , minél fogva sokan már az utcára sem mernek menni, ha csak zárt kocsiiban nem ülhetnek, kalap-

*) Felolvasta a magy. orvosok és természetvizsgálók idei nagy-gyűlésén Kismartonban ifj. B e n e F e r e n c z orv. doctor.

*) Csak szöcskéket v. kabócákat; a soroksáriaknak ez most egy kis kereset-águl is szolgál. — S z e r k.

jokat pedig épen a világot sem vennék le, mintán hallották, hogy a sásák a tököt is megessék — A Sopronyiból visszajött természetvizsgálók többi közt azon igen érdekes felfedezést tettek, hogy a ruszti bor Rusziban sokkal jobb minőségű mint Budapesten; vigasztaljuk magunkat azzal, hogy itt Budapesten ellenben sokkal drágább. — Több lap különösen megemlíti, hogy Sopronyban a lakomák alkalmával egy pár német áldomást is lehet hallani; néhány év előtt azt kellett volna különösen megemlíteni, hogy egy pár magyar áldomás is elmondott. — Mult csütörtökön hajnalban nagy égháboru támadván, a villám leütött a ráczvárosba 's egy szobában mindent összerombolt iszonyu erejével; a szoba nyolcz szegény lakosa azonban akkor szerencsére már nem volt houn, alig egy óranegyeddel előbb napszáma távoztak, különben alkalmasint mindnyájan örökre bevégezték volna földi napszámukat. — A pest-szolnoki vasútvonalon szerencsétlenség történt, az egyik homokos szekér ugyanis elszakadván a többiőtől, fölfordult 's néhány ember tetemesen megsérült; az illy véletlenségektől azonban nem kell visszaradni, mert ha a hírlapok minden egyes fölfordulásról említést tennének, mellyek például t. Pestmegye országutain történnék, ugy azok alkalmasint jóval túlhaladnák a magyar vasuti szerencsétlenségeket, a gőzhajókéival együtt. — Egy hamis kártyást elvilázhallan világos csaláson kaptak, 's anynyira elverték őt, hogy soha többé kártyázni nem fog. Szomorú sorsát tökéletesen megérdemlé ugyan, de az illy elégtételt mégsem helyes elhelyezni, a tetteseknek természetesen nem lehet nyomukba jutni, mert hiszen mit tudja a vendégfogadós, ki játszik szobájában. — A ráczvárosi dunaparti gyanus házak a megújított parancsok dacára sem akarnak megfizetni, rendes parancsok helyett tehát más eszközt batorkodunk ajánlani. A t. választó polgárokat, tanácsosokat 'sat. többnyire hitvestársakkal ajándékozza meg az ég, ezen tisztelt hölgyeket kérjük tehát az erkölcsiség szent ügyében: tadjanak meg t. cz. férjeiktől minden kedvezést, minden nyájas mosolyt, 's fogadni nemének, hogy az illető parancsok tüstint legnagyobb szigorral végre fognak hajtatni, mert ugyan ki tudna az ő kecskéikkel dacolni! — Bizonyos asszonyág egy híres szabót hívatván magához Pesten, ez nagy büszkén azt üzené vissza, hogy a nagy hőség miatt nem jöhet; az előkelő asszonyág természetesen iszonyu haragra lobbant erre, nemde? Igen, tüstint befogatott, 's magament a szabóhoz, hogy ruhája jókor elkészülhessen. — A természetvizsgáló társulat jövő évben Pesten fogja nagygyűlést tartani, 's folyvást szaporodó tagjai itt az eddigieknél még sokkal fényesebb fogadatra számolhatnak, mert Pest város mindig rendkívüli buzgalommal gyamolítja a tudományokat, mit a magyar tudós társaság számára tett alapítványa is elég világosan tanúsít. — Pesten e napokban egy embert, egy szegény drótos tótót fogtak el, 's először becsukták, utóbb pedig maga is megnyugodott, becsukatásában; világosabban egy zenetanító 's testvére többször hallották gyönyörű hangon kiáltani az ismeretes drótos nótát, 's midőn láták, hogy e szép hang birtokosa azonfölül csinos legény, befogták őt, pálinkával 's rábeszéléssel megnyerék, 's most azon biztos reménnyel tanítják, hogy igen rövid idő alatt világhírű tenoristává fogják őt képezni. A nemzeti színház már csak azért is mozoghatna kissé, mivel nemzeti operánkban eddig csupán a tót faj nincs még képviselve; franczia, olasz, spanyol, 's b. énekesünk már van. —

A PESTI MŰEGYESÜLET vasárnap f. évi aug. 29-én délelőtti 11 órakor a városi redoute-teremben műlapok választása végett közgyűlést tartani, mellyre a t. cz. részvényesek minél számosabban megjelenni tisztelettel kéretnek. Közli Ritter Sándor, egyesületi titkár.

RENDELKEZÉS SZÁZ ARANYRÓL. Ujváry Mihály hítes ügyvéd ur legközelebb egy sajátkezűleg irt terjedelmes cikket küldött be hozzánk. Mi a hármastoltonak, a bevezetésnek 's egyéb incisumoknak, mint csupán hazafi ömlenéseknél — kihagyásával — tudván, hogy a nemes szándék azok nélkül is nemes — csak a cikkek lényegét közöljük.

Ujváry Mihály ur tehát 100 darab aranyat tett le*, melly összegből: a) a növelendő bajnokok részére, a katonai a cademiára, melly atyáinknak annyi áldozata által fölfűtött, mihelyt az rendelkezése szerint életre jönni házi szükségére 10 arany fordítottassék. — b) Mivel a honvédelem után minden állományban legfőbb tekintet igényel a magánjog védelme, 's nálunk, a más nemzeteknél legfőbb tiszteletben álló jogvédőik állapota, minirelytelenségünk miatt mindaddig még rendezetlen; mihelyt e kar, akármilyen egyesületre, de nemelésére lépend, legelső fűdőzésére 10 arany adassék. — c) Az ország közpénztára szegény; ebbe tehát 10 arany tétecsék; — mellyről ő felségének az üszszegülő ország rendivel egyetemben az ország pénztáráról alkotandó törvények szerint rendelkezni joga lesz. — d) A magyar tud. aca demia alapjának emelésére, ha talán a kk. és rkk. jövő országgyűlésen ezen intézet örök időkre föntartásáról nem gondoskodnának, 10 arany adassék. Ha pedig a m. t. academiának nemcsak fönléte, hanem

* Hol, vagy kinél tette le, nem tudjuk. A kézirat ezt tárgyozó része így hangzik: „Én tehát a régi híresebb 's jelerleg nagyra emelkedett nemzetek történetét vizsgálva, e hon állapota szemügyre véve, az állományok előhaladásának egyik főemeltjét 's támaszat, a „munkássággal egyesült önmegtartózkodás 's közjára való áldozati készségben“ levén, azon gyengéd és tisztá hazafini érzellemmel, mellyel a hon iránt kiskoromtól fogva szentül viseltetem, de nemelly országgyűlések nemes példája által is buzdítottva, különösen nagy Szechenyink m. t. academiára tett áldozatahoz és csekély értékű 's jövedelmeimhez képest 's aránylagosan hasonló áldozatot, 100 aranyat, az ide 's mellyek t. budai házmátra első helyre bejegyzett kötelezvény 's alább irandó föltételek mellett, a hon oltárára a haza különböző szükségere teszek le.“ (Igy van közölve a Nemzeti Újságban is.) Szerk.

általá szellemi 's nemzeti életünk magas viárgozhatása bő segedelemmel eszközöltetni fog, akkor e csekély adomány más, a rendelkező által kijelölendő tudományos jutalomra fog kiadni, különösen egy magyar történeti Cornelius Neposra, a tanuló ifjak számára. — e) Végre a hátramaradt 60 aranyat a magyar irodalom egy különös ága emelésére kívánja a rendelkező fordíttatni, t. i. a politikai jelentőségű nagy férfiak életrajzára jutalmul oly módon, hogy ezekből évenként per 15 arany, 's így négy évre egymásután 's fölváltva a régiek 's legújabb történetünkben választandó egyegy jeles férfi legjobb életrajza a magy. t. academia részrehajlatlan bírálata által a nagygyűlésen jutalmaztassék, egyszersmind oly biographiai hősré legyen legfőbb tekintete, ki e hazához minden viszontagságban rendületlenül hív 's szilárd erényekkel ragyogott, reménylően a rendelkező, hogy az életrajk magas geniusok ihletét követve, midőn egy részről a hazafi érdemeknek buzdítólag megaladják a maguk beszédét, 's követendő példáját 's fényét kiüntetik, más részről felhivatásuk szerint a nagy férfiak kerülendő hibáit és gyászos tévedéseit is előadandják, a nemzetnek politikai eszélyességre tanító és rendíthetetlen polgári erényekre buzdító lesznek!

A nemzeti színház zenekar-személyzete által alakítandó takarékpénztár alapszabályai. (Vége.) 21. § A számvivő köteles utasítása értelmében, három könyvet vezetni. 2) Hogy ha az 5dik § értelmében tőle egy tag pénzt kért, köteles azt a legközelebbi napra magához rendelni, mikorra egyszersmind azon bizottmányi tagokat is magához kéri, kiknél a pénztár kulcsai vannak; az ezek által felnyitott pénztárból a számvivő fogja a kivánt összevet kiadni, 's e kiadást, kamatjával együtt, a tartozási könyvbe az adós nevére bejegyzi. 3) Minden — az egylet pénztárába befolyó pénzeket — három választmányi tag jelenlétében tartozik a pénztárba betenni, valamint a pénztárból történő minden kivétel, csak ezek jelenlétében eshetik meg. 4) A pénztári számadások minden hónapban, az általános számadásokat azonban csak minden hat hónapban, tartozik könyveiben bezárni, 's ennek rövid kimutatását az egyletnek mindannyiszor előterjeszteni. 5) Köteles a két pénzeszedőnek két minta-szerinti ivet adni, melly iverk egyikébe, az adósságok lerovására történt részletes fizetések, másikába pedig a hónapi járandóságok bejegyzendők. — Ezen iverk mindenkor hat hónapra adatként ki. 6) Ha egy tag a 9dik § értelmében az egyletből kilép, a számvivő a 10dik § értelmében jár el. 7) A pénzeszedőktől minden hó 1jén és 16kán délután, az illetőségeket és tartozásokat az e célra kiadott iverk szerint számon kéri, 's a pénz átvételénél az iverket nyugtatványkép aláírja. 8) Az egyleti üléseket kisdéd meghívó jegyek által (p. o. ezen szavakkal: „Jan. 18kán 1847. egyleti gyűlés leendő“) a zenekar minden tagjainak egy nappal előbb tudtul adja. — 22. § B. A bizottmány tagjairól 1) A megválasztott bizottmányi 6 tag közül — minden hat hónapban hárman — a pénztár kezelésére befolyanak, mind hárman, különös kulcsait tartván magoknál a pénztárnak. 2) A bizottmány azon tagjai, kiknél idő szerint a kulcsok vannak, kötelesek minden hó 1jén és 16kán délután a számvivőnél megjelenni, 's ott a pénztárt kinyitni, hogy a begyűlt pénzeket a számvivő abba, az ő jelenlétében behesse. 3) Pénzkikölcsönzés végett a pénztárt felnyitni — felszólítván kötelesek mindannyiszor a számvivőnél megjelenni. 4) Mind a részvény mind az adósságtörlesztő iverke kötelesek mindhárman neveiket akkor feljegyezni, midőn a beszedett pénzt a pénzeszedőktől a számvivő átveszi. 5) A bizottmányok azon tagjai, kiknél idő szerint nincs pénztár-kulcs, — kötelesek minden feltűnőbb körülményt — tudomásul, az egylet figyelemzető könyvébe bejegyezni. — 23. § C. A két pénzeszedőről 1) A pénzeszedők egyike a havi járandóságokat, másik a adósság törlesztésére fizetett összeveket (azon iverk szerint, mellyeket e végre a számvivőtől kaptak) minden hó 1jén és 16kán délelőtt pontosan beszédni. 2) A történt fizetés igazolására, a fizető iv rovatába irt összevet alá a szedő mint tanu vörös, a fizető pedig fekete írónnal egyegy vonást huznak. 3) A beszedett pénzt minden hó 1jén és 16kán (tehát a beszedés napján) délután, kötelesek a számvivőnek, a foglalkozó három bizottmányi tag jelenlétében pontosan általadni. 4) Ha valaki a rendes fizetést elmulasztja, a pénzeszedők kötelesek azt a bizottmányok azonnal bejelenteni. 24. § D. Az egész bizottmány kötelelességei. 1) A 21., 22. és 23dik §§ban kifejezett foglalkozásokon kívül a bizottmány mindenkor és mindenben az egylet gyarapodásán és előmenetén munkálni, jlesen: a) A színház nagyteremü igazgatóságához, egy az egylet felségelésére adandó évenkénti előadásért folyamodni. b) Hangversenyeket rendezni, 's ha idegen művészek érkeznak, azokat az egylet segedelemzésére felszólítani. c) Szóval: minden lehető forrásokat felkeresni, mellyekből az egylet javára és előmenetére segítséget remélhetni. 2) Minden felülből kérdésekben köteles a bizottmány ülést tartani, 's itt megállapított nézetét — további intézkedés végett az egylet legközelebbi közgyűlésének elibe terjeszti. 3) Köteles a bizottmány a 4dik és 7dik §§ nyomán, belátása szerint pontosan intézkedni. 4) Mindennemű jövedelmeket és bevételeket (a havi járandóságokat és adósságtörlesztéseket ide nem értve) az egész bizottmány vesz által és tesz a pénztárba. 5) A bizottmány végzi azon tisztelegéseket és köszönő eljárásokat is, mellyek — például a színház nagyteremü igazgatóságának egy az egyletnek jövedelmező előadásait, vagy idegen művészeknek tanúsított adakozásukért, — vagy bármennemű az egylet pénztárába befolyt segedelemért — az egylet nevében teljesítendők — 25. § E. Az egylet minden tagjának kötelelessége. Kötelesek az egylet minden tagjai az egyleti ülésekben pontosan megjelenni; különben pedig 1) Min-

den hat hónapban, az egylet állásáról adandó körülményes jelentést meghallani. 2) Szükség esetében a 12dik és 17dik §§okban említett körülmények miatt. 3) Mind azon rendkívüli esetekben, mellyekben a bizottmány egyik tagja kötelelességet nem teljesít, az egyletnek joga van helyébe mást választani. Melly fentebbi, ekint megállapított szabályokban alólítottak tökéletesen meggyűdován és beléegyezvén, magunkat azoknak szoros megtartására kötelezzük, 's kötelezettségünket saját kezünk aláírásával is megerősítjük.

ÖSZINTÉ NYILATKOZAT *) Kiss Eleknek a Budapesti Híradó 627ik számában több katolikusok nevében Bajáról közölt tudósítására. Nem kevésbé, őszintén megvallom, mint ki ártatlansága érzetében törvényszék elibe idéztetik, ütöktem meg akkor, midőn a czimben nevezett tudósítást olvastam. Megolvastam tehát, és bámulva ismét olvastam, míg végre tisztán meggyűdöttem arról, mikint én a nevezett tudósításban egyenesen azzal vétkeztem: hogy a bajai ágost. hitv. ev. egyház által ujonan felépített imaház ünnepélyes felszentelése alkalmával tartott egyházi beszédemben azt mondtam légyen: „ellenfeleink minket evangélikusokat hiteltenség, szeretetlenség és revolutionalis indulatokról vádolnak.“ Megjegyzem, mikint tudósító itt az ellenfelekről szól minden megszorítás nélkül a legszélesebb értelemben; e nyilatkozatot követő szavaiban pedig a legszélesebb értelemben vett ellenfelek helyébe különösen a katolikusokat, és később ismét ezek helyébe legkülönösebben a bajai katolikusokat teszi. Ez szembeszökő fogalomzavar. Nincs szerencsém K. E. becses személyét ismerni, annál kevésbé erkölcsi cselekvés és gondolkodása módját; nem is akarom ennélfogva e jó férfi donquixotteriját igazságszeretlet hiánya tisztátalan forrásból merítettnek, sem sérteni vágó roz indulatból származottnak tekinteni, sőt hiszem, zavaros tudósítása onnan eredt, mert tartott beszédem valódi tartalmát, vagy szórakozottsága, mit a közbenjött zene és lődözés könnyen ohozhatott, vagy netán német nyelvbeni járatlansága miatt, helyesen fel nem fogván, 's így beszédem tartalma iránt kérteljei lévén, önmegnyugtató kieszköltése tekintetéből engem nyilatkozatra bírni akart. Én nála gyengédebb leendek 's megkímélendem őt, beszédem nem vagy félreértésért szölte okokra vonatkozó utasításokkal, 's csupán nyilatkozatom adom egyszerűen és őszintén. Kijelentem ennélfogva nyilat: mikint azt állítani, hogy a bajai katolikusok a bajai evangélikusokat, vagy általában az evangélikusokat hiteltenség, szeretetlenség és revolutionalis indulatokról vádolnak, soha szándékomból nem lehetett, 's így valamennyi nem-evangélikus bajai lakost ezennel legőszintebb szabadelmüszeggel bizonyosakká teszek, hogy tartott beszédemben rólok illyest mondani nem akartam, de nem is mondtam. Ez ünnepélyes kijelentésem igazolására eszebe jutottam K. E. urnak, hihetőleg volt hallgatónak, nevezett beszédem kérdő részének azon pontját, mellyben nemcsak a bajai evangélikusok, hanem az őszves protestans egyház, tehát milliók nevében legfőbb hálát mondek, még pedig egyenkint a bajai t. cz. uradalomnak és magistratusnak, 's végre általában a bajai nem-evangélikus közönségnek is, melly vallási felekezetségen felülemelkedve, az evangélikusok iránti felebaráti szeretet mindenkor és mindenben ugyan, de leginkább az utolsó időkben és ez által tanúsítá, hogy a kisdéd evang. ekklesiáját új imaháza felépítési szent ügyében nemcsak nem akadályozza, hanem ellenkezőleg nagylelkű és gazdag adakozásokkal segítette is. Ha az értesítő figyelem el nem kerül, 's ő beszédemet kellő vigyázattal és felfogási tehetséggel ellátottan kíséri, bizonyos, hogy gondolatlaul oda vetett minden alpanélküli keserű vadjára nem talál alkalmat. Nyugodjék meg tehát K. E. ezen kijelentésben, 's nyugodjék meg mind azok, kik ezeken kijelentésben, 's beszéd tartalma nézve tollamat már letehetém. Van azonban K. E. tudósításában még két keményen sújtó vad, mellynek egyike a protestans egyházat általában, másik pedig csekély személyemet kellemetlenül illeti, 's mellyet a protestans egyház irányában 's csekély magam érdekében erélyesen visszautasítani tartozom. Midőn ugyanis K. E. tudósításában azt mondja: „illyen egynek (Abraham István bajai ev. levitát értve) küldjön a protestans egyház olly helyekre, hol több felekezet van, és nem lesz versenyegés a Krisztus egyházában a hívek között“ — nemde következetesen ugyan, de történetlenül igen hibásan, és a protestans egyházat sértőleg implicite egyszersmind azt is állítja, hogy valamennyi eddig a külön felekezetek között létezőt versenyegés 's ellenkedésekre csak a protestans egyház adott okot? mert különben egy fejezte volna ki magát: küldjön akár melly vallási felekezet, tehát a katolikus is, 's így e felszólításban nevezett A. I. ev. levitát — kit amugy is ad sidera extollere fíradozzik, a katolikusok anyagyháznak is ajánlotta volna elv gyanánt. Kérem tehát a tudósítót, igazítsa el az érintett helytelen és sértő kifejezést, mert különben maga is igazolja azon ev. papot, ki őt és azokat, kik nevében irt, arról vádolna, miről hogy en őket beszédemben vádoltam, költött, 's mit mégis olly nagyon szívrokre vetek. Egyebiránt pedig kitetszik mind ebből, mind a fentebb érintett fogalomzavarból, hogy tudósítónak az esztan nem vala kedvező tanulmánya. — K. E. csekély személyemet illető azon szavaira pedig: „a torzsa lelkes szemleme igazán forradalmat idéz és ápol“ csak annyit mondok: K. E. eddig velem semmi összeköttetésben nem volt, nem is ismerhet, de még kevésbé ismerheti gondolkodásom módját; könnyelmű elhamarkodásból eredtetnek kell tehát tekintemem fölelmei ítéletét, miután ezen ítélet nem másná, mint általa nem értett, vagy fel nem fogott beszédemből származhatott. — Végül megvallom, hogy Abraham István bajai ev. levitára nem evangélikusok részéről halmozott dicséretet szívem melyéből örvendek, 's csak azt ohajtom, hogy bajai kisdéd egyházunk tagjai is, ezen dicséretben őszintén osztozzanak, 's hogy ezekkel is egy kedveltetné

*) A méltányosság, 's az audiatu et altera pars elvénél fogva, mellynek mindig hódolánk, közöljük ezen őszinte nyilatkozatot is; ohajtotuk volna azonban, hogy az kissé korábban iratott, egyszersmind rövidébb legyen! — Szerk.

inég ma
k., tor

Gróf
urat, k
vállalat
intézet
csak m
oláhok
ket ter
városa
levéllel
városa
deiben
gróf Vi
gárság
és két
ugyana
szes let
privileg
1553:
minden
az orsz
rályi vá
az eké
kiadluk
hiteles
1847d
tartott t
mester.
városa
oklevél
kőlt szá
lasztatá
mel vett
semért
egyszer
gártarsá
örökös
válaszom
a király
e 1847be

BE
Legi
hány s
Tekintet
Zalay
jelenleg
lap. Ár
tárgyav
olvasák
mellyet
Adolfnál
leghírese
rázta B

Pes
műzikk
nagy hiá
fizetések
vásárukn
egész or
össze;
bőr is ig
bőr ellen
repczele
áron köt
csón kel
mi észre

(Baj
sengerb
melly ma
ujabban
sárnápra
rályi ker
melly, ug
A kert k
ebeknek
zárá a
csapta p
kiesett.
zászlóalj
merőse,
nulta vis
hogy mie
venni ka
kozlatá
tartozik
dik, elfog
megnyug
csüföldő
togatott
Midőn ke
követto
's addig
Másnap
tez kisass
egy nagy
Az O
felében a
ezen bevi
első félév
csetver h
44,298 p

örülmenyes
k és 17dik
on rendki-
agja köte-
lyébe más
bályokban
ezvén, ma-
s kötele-
ük.

a Buda-
tholiku-
ára. Nem
érzetében
midőn a
mát, és bá-
ntem arról,
étkeltetem:
pített ima-
zázi beszé-
evangeli-
dulatokról
lekről szól
temben; e
értelemben
ásokat, és
bajai ka-
cs szeren-
es erkölcsi
mélfogva e
talan for-
ól szármá-
nan eredt,
ozottsága,
vagy ne-
nem fog-
megyug-
tra birni
n őt, be-
ő utasítá-
ő színtén,
gy a bajai
z evange-
is indula-
gy vala-
tebb sza-
zedemben
ottam. Ez
E, urnak,
részenek
hanem
egforróbb
dalomnak
anglikus
melkedve,
minden-
tanusítá-
ent igye-
eg nagy-
ő figyel-
felfogási
laul oda
alkalmat.
ugodja-
rtalmára
sításában
ans egy-
nyegesen
gy vala-
nyegések
mert kü-
y vallási
nevezett
dlozik, a
gyanánt,
és sértő
apot, ki
hogy en
nagyon
mind a
észtan
elyemet
igazán
eddig
tet, de
mü el-
teletét,
vagy
vallom,
része-
sak azt
csere-
eltetné
l fogva,
; ohaj-
ind rö-

meg magát a levita, mint K. E.-vel — Becker Jakab m. k., torzsi ág. litv. ev. pap.

Gróf Vikkenburg Károly es. k. kamarás és kapitány urat, ki jóllehet nem e magyar föld gyermeke, mégis a hazai vállalatok buzgó pártolójának mutatkozik, s a haza jótékony intézeteit áldozatokkal segíti elő, nemzeti nyelvünket nemcsak maga tanulja, de jószágán iskolaházat épített, s az oláhok közt különösen magyar tanító által nemzeti nyelvűket terjeszteti szándékozik. — legközelebb szab. kir. Arad városa nemes tanácsa folyó hó 13án következő tartalmu oklevéllel tisztelte s örvendeztette meg: „Mi szabad kir. Arad városa polgármestere, bírája és tanácsa jelen levelünk rendében tudatjuk mindennel a kit illet: hogy miután mltos gróf Vikkenburg Károly ur a vaspálya előmozdításaért a polgárság illő kérelmére általunk e szabad kir. város valóságos és kétségtelen polgárai sorába fölvetett s ennél fogva ugyanazon város minden jogai és polgári szabadságaiban részes lett, főképen pedig az ezen városnak kegyelmesen adott privilegiumok s hazai törvények, jesusul az 1546: 50dik, 1553: 29, 1635: 53. és 1659: 57dik cikkelyek szerint mindennemű harminczad s mind királyi mind egyéb akármilyen körében divatozó vámfizetésektől más szabad királyi városok polgáraihoz képest menté tétetett. Ennél fogva az eképen nyert polgársági jogról ugyan a fönnevezetnek kiadott ezen szükséges tanúsításul szolgáló s városunk hiteles pecsétjével megerősített bizonyosságlevélünket. Költ 1847dik esztendő május hónap tizenhetedik napján Aradon tartott tanácsunk üléséből. Schärleender Ferenz polgármester. Kiadta Kopsányi Kristóf, fentiszt. szab. kir. Arad városa m.-aljegyzője. — A mltos gróf válasza a fen ebbi oklevélre imez volt: „Nemes tanács! Folyó évi május 17kén költ szabad kir. Arad városa polgárává lett kedves megválasztásomról szóló oklevelemet e hónap 13kán nagy örömmel vettem. — Fogadja a nemes tanács ebeli megtiszteltetésemért legforróbb köszönetem s barátságos indulatomat, egyszersmind kérem: méltóztassék hason érzelmemet polgártársaimnak is nyilvánítani. En ezen nagybecsű oklevelet örökre megtartom s azon leszék, hogy polgári legszebb hivatalomnak szív és lélekkel megfelelhessenek. Isten tartsa meg a királyt, a nemes tanácsot, polgártársaimat s virágoztassa e szép hont!!!! A nemes tanácsnak Szakácson, aug. 18kán 1847ben, igaz tisztelője gr. Vikkenburg Károly.“

BEL- és KÜLFÖLDI VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Legközelebb jelent meg Landerer és Heckenastnál néhány szó az ÖSISÉG és a körülteendők iránt. Tekintettel méltóságos Gosztyni Miklós ur röpiratára. Irta Zalay Alajos, udv. tan. egykori országbírói ítélőmester, jelenleg a debreczeni e. bir. váltótörv. szék elnöke. 1847. 84 lap. Ára 48 pkr. (Ohajtuk, minél többen olvassák ezen tárgyavatottsággal, és alapos ügyismerettel irt munkácskát, olvassák egyszersmind elfogultság nélkül s azon figyelemmel, melyet érdemel.) — Megjelent továbbá Hartleben Konrad Adolfnál U J P l u t a r c h, vagy minden korok és nemzetek leghíresebb férfiai- és hölgyeinek arc- és életrajza. Magyar-áza B a j z a. VIII. füzet.

Pesti jános fővételí vásárunk mindennemű kézműcikkekre nézve igen jelentékeny, azonban készpénzben nagy hiány lévén, a vásárlások nagyobbrészt csak részes fizetések mellett történnek. Mindennemű birkagypajuvól vásárunk mintegy el van árasztva, s úgy látszik, mintha az egész országból minden készlet most egyszerre halmozatának össze; az árak mindamellét sem szállnak alább. — Nyers bőr is igen sok szállítatván, ára megcsökkent, a kikészített bőr ellenben megdrágult. — A gubacsot kevesen keresik. A repceolaj jól kel, s novemberi szállításokra igen magas áron köttetnek szerződéses. — A pálinka és borlél igen olcsón kel. — Fagygyú hiányzik. A gabonárákban majd semmi észrevehető változás. (P. H. Z.)

(Bajorország apró bajai.) A „Galignani's Messenger“ből ezt olvassuk: Lola-Montez kisasszony szelídeke, mely mult februárban nagy zajt csinált Münchenben, legújabbán Würzburg városát hozta zavarba. Augustus első vasárnapján este 11 óra tájban Lola-Montez kisasszony a királyi kert czimű községhelyre indult, kísérve ezen állattól, mely, úgy látszik, mindenütt követi, hova csak gyalog megy. A kert kapujánál álló őr figyelmezteté a kisasszonyt, hogy ebeknek a bemenet tilos, s ezt eszközöndő szuronyával zárá el az utat. A tüzes spanyolnő fellobbanván, olly erővel csapta pofon a katonát napernyőjével, hogy a csákó fejből kiesett. Azonnal sokaság csődült össze s nem sokára egy zászlóalj-parancsnok is, a kerti őrség feje, Montez k. a. ismerőse, jelenék meg s kéré a kisasszonyt udvariasan, vonulna vissza, nehogy zenebonát okozzon. Montez k. a. felelé, hogy mielőtt olly magas rangú hölgyhez szólana, le kellene venni kalapját s ezt azonnal követelé is. A tiszt kinyilatkozatá, hogy kötelességében járván, nem tessék s nem is tartozik senkit süvegeini, s ha a k. a. rögtön el nem takarodik, elfogatja. E szorú parancsban jónak látá Montez k. a. megnyugodni. Haza indula szállítására, folyvást piszegető és csufoló néptömeget kísérte. Este egy statustanácsost látogatott meg. A csoport követte s a ház ablakait beverte. Midőn késő északa szállására visszakocsizott, a nép újra követte s csúfolta, szállása körül minden utcákat ellepett s addig el sem oszlott, míg katonai erőhez nem folyamodtak. Másnap Würzburgot elhagyta s Münchenbe tért vissza Montez kisasszony. — Végre mégis meg kell hogy keseredjék egy nagy személynek örömpohara.

Az Odessábólí kivitelnek öszves értékét 1847dik év első felében az odessai lap 16863 950 ezüst rubelre teszi s így ezen bevétel értéke 8 997 473 rubellel haladja meg az 1846ki első felévit. A főkviteli cikkek jesusul voltak: 1,240,354 1/2 csetver buza, 179,662 1/2 cs. rozs, 63 975 1/2 cs. lenmag, 44,298 pud gyapju és 209,754 pud fagygyú.

Schreier majomszínészársaságának legtöbb tagja a bécsi praterben betegesen fekszik. A szegény művészeknek tehát jelenleg, mint a P. Z. mondja, igazi kutyacéltök van. Újabb hír szerint maga Schreier ur a társaság tönöke és igazgatója is legközelebb meghalozott. Nekünk tehát pestieknek — a végzés úgy rendelvén — nekülöznünk kell a jeles vendégeket, s nem gyönyörködhetünk az élvezetűs előadásokban!

Franciaországban Caen városa templomában az idei júliusi ünnepélyek alkalmával nem csekély botrány történt. Mialatt t. i. a katonai és polgári tisztviselők az 1830ban elesett polgárok emlékeztetere tar ott gyaszmisen jelenvol ak, az oldtárnál egy a papok közül rögn megfordult s imigy szólott az öszvegyűltekhöz: „Mind igen szép; csak az kár, hogy megvesztegethet emberekért harczoltak!“ Megrémülten tartotta a szónoknak szájára kezét egy mellette állott lelkész, s kísérté őt a szekrestyebé.

Az ittasság Skóccziában nemzeti bünt Minden harmadik hajlék pálinkaház. A kereszteléstől kezdve a temetésig mind csupa pálinkás ünnepély; a vendégek nem ritkán a halottas házból eszméletlen állapotban vitetnek haza. Még magok a lelkészek is részt vesznek ezen jámbor gyakorlatokban s némelykor olly ihlettséggel lépnek a szónokszekekre, mely koránsem a szentlélek kifolyása. Ha az egyházi előjáróság az után büntetni akarja az illy papot, a községek kérelemlevelekkel járulnak a zsinat elibe, bocsátána meg érdemes lelkészeknek, mert ők emlékeznek, hogy néha őt józanul is látták. Mathew atya józansági egyesületét, mely Irlandban a részegség megszüntetésére valódi csudákat tön, Skóccziában csak eretnek találmanynak kárhoztatják.

IX. Pius pápa a vasár- és ünnepnapok megülesére eddig fenállott szigorú rendszabályokat tetemesen megszelídítette. A kereskedők vasár- és ünnepnapokon csak délelőtti 10 órától 12g, és délutáni 3 órától naplementéig kötelesek boltjaikat zárva tartani. Boltok, melyekben mindennemű élelemneműk árulnatnak, s így a kávé- s borházak is sat. csak délelőtti 1 1/2 óraig maradjanak zárva. Az utcákon az élelemnemeket vasárnap egy mint köznapokon folyvást szabadon s megszorítás nélkül árulhatni.

KÜLFÖLD.

A sáskajárásról a Journ. d. Oest. Lloyd f. aug. 22ei számában többek közt el olvassuk. E rovarok hazája az ázsiai és europai Oroszország sivatagai s Közép-Ázsia és Arábia pusztái. Cyprus szigetén is otthonos e csapás és a földművelést akadályozza. Elégge ki nem puhaltok okok, alkalmasint rendkívüli szárazság, időről időre művelt országokba hajtják rajukat. A szentírás hagyományaitól kezdve a mult századig vannak adatok a pusztításokról, miket Elő-Ázsiában, Egyiptusban s Europa keleti és nyugoti részeiben tettek. Német- és Franciaországban 1750ben jelentek meg utolszor. Jekaterinow és Nikolajew orosz kormánykerületekben, nemkülömben Krimia, Iannenső- és Tulsó-Kaukaziában gyakorta megfordulnak. E tartományokból időnkint Moldvaországot is meglátogatják, mint 1828ban, ekkor azonban nem tettek nagy károkat. — Ellenben 1846ban emberi emlékezetet meghaladó sokasággal jelentek meg Moldvaországban Oroszországból, szeptember derekán. Egyes rajok Bukovinába is elszállottak, mások pedig Oláh- és Bolgárország egyes részein terjedtek el. A főraj déli Moldvaországra eszedkedett 1846ki sept. 28án. Miután azonban a termés bo volt takarítva és tetemes kárt nem okozott, nem vétetett figyelembe, kivált mivel pár nap mulva mind eldőglött, de nem a nélkül, hogy tojásait lerakta volna. Ez egy évi életű rovarok szaporodása és kifejtődése következőképen megy véghez. A nőstények öszszel száraz s kivált homokos helyeken kis lyukakat vájnak a földbe s azokat számtalan tojással töltik meg. Kevés hét alatt a nap melegségétől kis fereg kel ki s ez a tél előtt mélyen a földbe ássa magát s a telet alkalmasint dermedt állapotban tölti el. A kikelet első napjaiban milliókint előbúna és a csirázó füveket emészteni kezdik. Növésök gyors, és april végével csaknem községes sáska nagyságúak, de szárnyaik még kifejldőve nincsenek. Majus közepén azon vidéket, mellyen kikeltek, már környöskörül leráják s ekkor elkezdődnek pusztító vándorlásaik. Egyesek vonalban ugrálnván tovább, gyakran egy órányi szélességgel haladnak előre, árkokon átkelve söi patatok és folyókön átuzva. Nagyehetőségök példáián, csak szomorú kopárságot hagynak magok után. A vetéseket formaszertint letarolják, mert éles ollóikkal a legerősebb szálát is átnyirbálják s a földre hullott kalászokat felemészlik. Növény hiányában egymást is felfalossák. Életök olly szivós, hogy megietett kísérletek szerint, a vizben két óra alatt sem döglenek meg, hanem kivételvén a vizből, ujult erővel mozognak. Julius végével szárnyok tökéletesen megnő; ekkor falankásúak alábbszáll és sűű fellegekben kelnek a levegőbe; úgy látszik Julius közepén párosodnak, mert Julius végével a nőstényekben már ikra találtak. Mi történik velök Julius végétől szeptember közepéig, itt (Galaczban) nem vizsgálhatunk. Szeptember végével a nőstény lerakja tojásait és elhal, s egyszersmind a himek is kimulnak. — Ekép a vándorsáska ez idén Moldvaországban országos csapás lön, minőne az áldott országban a legvénebbek sem emlékszenek. Galacztól 12 postanyira észak és északnyugot felé az egész természet oda van s az ország belsejében is több kerület el van kisebbsnyobb mértékben pusztítva. — E csapás nálunk általános rettegést szűt, s mindenki szomorú jövődőt látott maga előtt. A galaczi kerületben a bojárók és a bérlok ropant károkat vallottak és több helyeken, jesusen Galaczban, éhínség is támadhat. E pusztításokat nem foghatja meg, a ki e rovarok tömérék sokaságát nem látta, millyen p. o. Galacz felett jul. 14 — 19 átvonult. Részint nappal jelentek meg mint zápor előföztái, s ekkor a föld színéhez közel repültek; rendszeren azonban minden este valának láthatók, a magas-

ban, a napot betüszertint elhomályosítva. Illy sáskafelhők néha egy óránál tovább tartottak, a széllel vonulva tovább, mert ez ellen repülni a sáska nem bír. Julius 29 este utolszor láttuk őket: 20án nagy vihar támadt s azóta végképen elűntek Moldviából. Hova fordultak e szerencsétlen rajok, hogy veszterhes ivadékaikat lerakják, még bizonytalan *). A vihar keletről jött, tehát a fölünk délnyugotra fekvő országokat, Oláh- és Bolgárországokat fogják meglátogatni, sőt hallomás szerint egyes csapatjaik Erdélybe és Magyarország déli részeibe is elhatottak. Ez országokat a veszedelem mindenesetre megközelítette, mert Bolgár- és Oláhországban a tojásokat elpusztítani nem sikerülend; legalább a moldvai kormány tavali kísérlete, a földeknek mésszeli behiütése által sem sikerült. A tavali kemény és hosszú telet a sáskafiak kiállották, s úgy látszik, a nedvesség sem árt nekik. Népes országokban a még szárnnya nem kelt sáskák nagyban öszvegyűjtése és megölése czélhoz vezethet. Cyprus szigetén azon kétségbeeséssel határos rendszabályhoz nyultak, hogy azon vidéken, hol a sáska öszszel tanyázott, a növényéletet elfojtják; ez áldozattal 1824ben Siciliában is elejét vették e rovarok további kártékonyaságának.

NAGYBRITANNIA. London, aug. 17. Már csak kevés követválasztás van hátra. Az alsóházi tagok törvényes száma 656, s már 639 van tudva, a Globe szerint 334 liberális, 105 peolita 200 protectionista.

A királyné aug. 13án a Scilly szigeteket látogatta meg, innen 14én Milford felé evezett s 15én Carnarvonban érkezett meg.

Az angol hölgyek, nincs tudva, miért, nagyon haragusznak Fitzhardinge grófra Gloucester grófság igazgatójára; politikai és alkotmányos okok miatt elmozdítását kívánják e hivatalból számtalan aláírással ellátott folyamodványokban.

Chinából nem rég több láda ezüst érkezett, mit angolok a chinaiktól angol alattvalók személyes megsértéséért kicsikartak. Mindenik lábában ezer font sterling volt, de egyben ezüst helyett ólom találtak.

Az özvegy királyné a jövő telet Madeira szigetén fogja tölteni. S. Ch. Napier állandóan Lissabonban marad hajócsapatjával.

FRANCZIAORSZÁG. Paris, aug. 18. A királyi család tagjai Euból számos kirándulást tesznek a környékre, kivált Tréportba, hol a király a kikötő építésében talál érdeket. A ministerek felváltva járnak Eube. — Montpensier hgasszony most már bizonyossággal mondatik reményes testi állapotban lenni, s az udvar és a kormány élénken el vannak foglalta az erre vonatkozó kérdésekkel. Egy régi spanyol törvény szerint a királyi gyermekeknek spanyol földön kell születniök, hogy trónörököségi joggal bírjanak. — A kormány hallomás szerint Madridból kellemetlen tudósításokat kapott. Izabella királyné Párisba szándékozik jönni. — Joinville herceg betegeskedése miatt a tengerről visszatért Párisba, hajócsapatjának vezérletét Trehouart admiráltra bízta. — Nemours hg tegnapi este Euból Párisba jött, állítólag mivel Aumale hg e napokban Algirba utazandik a helytartóság átvételére.

Páris aug. 18án egy iszonyú gyilkossági eset hozta mozgásba, s az aug. 19ei lapok telve vannak körülményeik leírásával. Sebastiani tábornagy egyetlen leánya, Choiseul Praslin hercegnék, ki pair és Orleans herceggasszony szolgáló kamarása, neje aug. 17 — 18 éjjel hálószobájában megkéseltetett. Reggeli 6 órakor Delangle országos főügyész már megjelent a vizsgáló birákkal a helyszínen és késő délutánig vallatta a házbelieket. A vizsgálat eredménye lön, hogy a meggyilkoltnak férje a luxenbourgi palota börtönébe vitetett. A páriszék aug. 21ére hivatott egybe, a rettenő gyanyu által terhelt herceg felett ítéletet tartani.

A párisi börzén a főnebbi eset és a hir, hogy Izabella királyné a koronát erővel le akarja tenni, s már Paris felé uton van, nyomorultólag hatott a pénzkeletre.

SPANYOLORSZÁG. A királyné aug. 14én visszatért Madridba San Ildefonso mulatóvárból. — A madridi lapok összehangzó állítása szerint Montpensier herceggasszony levehben megkérte Isabella királynét, látogatná meg őt Párisban. A ministeri lapok ezt nem tagadták, hanem csak annyit mondanak, hogy a királyné ezen utazása az ország jelen állapotában nem volna kívánatos.

PORTUGALIA. A szövetséges hatalmak miniszterválasztást követelő izenete aug. 5én nyujtatott át a kormánynak, Saig a követek még semmi választ nem nyertek. A minister ellenmondani készültek az angol és francia kormánynál ez avatkozási jognak. A hatalmak izenetében el van ismerve a királyné joga, rendszerintü körülmények közt ministeriumát szabadon megválaszthatni. De tekintve azt, hogy a szövetségesek bizonyos felelősséget vállaltak magokra, mellyek irányában a királyné is lekötözte magát, ő felsége a londoni jegyzőkönyv értelme szerint köteles ministeriumát megváltoztatni, melly rendszabály különben is csak az ország megnyugtására fogna szolgálni. — Egészben véve az országban csendesség van, kivéve Algarbiát, hol a chartisták kicsapongnak. Costa-Cabral madridi követségéről leköszönt, s leköszönését a kormány elfogadta.

OLASZORSZÁG. Cachi bibornok ferrarai tiltakozását a pápa helybenhagyta, s erre vonatkozólag Romából aug. 12től ezt írják. A diplomaták megegyezni látszanak abban, hogy a bibornok-statutitoknak a tiltakozásnak és legfőbb helybenhagyásának körizenet általi közlésével kissé hirtelenedett. A nép e nem-helyeslést következően fogja fel. A francia követ egy párbeszédben Ferretti bibornokot ez eljárás nem diplomatikai voltára figyeztet. Erre a határozott férfiú így felelt: „Az eljárás törvényes, én nem vagyok diplomata, nekem saját modorom van, hadd legyen a diplomatának saját modoruk.“ Ezuttal nehéz volt a népet a tiltakozás hírének megérkeztek demonstratióktól tartóztatni.

*) Fajdalom, mar nem. — S z e r k.

DANIA. A Weser Zeitung szerint a schleswig-holsteini örököségi ügyben váltott legújabb diplomaticai izenetek tartalma ez volna: A dán kormány egy Poroszországhoz és Ausztriához intézett izenetében minden alkudozás alapjául az összes dánbirodalom épségét állítja fel, melynek szükségessége hebizonyításra nem szorul; azután megvallja, hogy az atyarészről rokonoknak vannak ugyan bizonyos jogaik, melyek azonban az illetők kárpótlása által mellőzendők el, 's azt kívánja, hogy meg nem egyezhetés esetében a birodalom épségének elve birjon elsőbbséggel. A dán udvar mindent kész megtenni ez igények kielégítésére, 's bizonyosnak tekintti, hogy azt a két német udvar is elősegítendő hatalmas befolyásával. Erre Poroszország és Ausztria a dán monarchiát erejük szerint épségben fentartani ígérték, de egyszersmind kinyilatkoztatták, hogy ha a schleswig-holsteini rokonok a lemondásra nem birathatnak, a hercegségeket el kell választani Daniától.

SCHWEICZ. Az országgyűlésen aug 16án a szövetségi alkotmány revisiójának kérdése levén napi renden, 13 szavazati többséggel elhatározott. Ezuttal Bazelváros Bazelvidékkel együtt szavazván, a 12 1/2 radicalis többség, 12 1/2 re szaporodott; a terv kidolgozására azonnal 14 tagból álló küldöttség neveztetett ki. Ezek közt vannak: Ochsenbein, Druoy, Rilliet-Constant ismeretes radicalis főnökök, Furrer zürichi polgármester 'stb.

Aug. 19én az aargau kolostorügy tárgyalattott. A két katolikus rend kívánsága, hogy Aargau cantonban minden kolostor, melyek a nagytanácsnak 1841ki jan. 13ai határozata által eltöröltettek, visszaállítsassék, 7 1/2 szavazatot nyert, Neuenburg canton ugyanezt némi módosításokkal kívánó javaslatát 8 1/2 szavazatot, az indítvány pedig, hogy Aargau, Muri és Wettingen apátságoknak kárpótlást nyujtani felszólítottassék, szinte 8 1/2 szavazatot.

Luzern, aug. 19. Tegnap óta tömeges felkelés (Landsturm) a canton minden községeiben szemle alá vétetik, 18 zászlóalra osztatván indulhatóvá tétetik. Tagadhatlan, hogy a felkelésben rendkívüli véderő rejlik, mely azonkívül a statusnak semmibe sem kerül, miután minden felkelő maga fegyverkezik fel és élelmezi magát. Mily ellentétek vannak most Schweiczb. mutatja két jelenet, mely mult vasárnapon két különféle cantonban történt. Freiburgban a nép minden katolikus egyházban ünnepélyes fogadást tett a canton védelmére 's a püspök és a dékán, amaz francia ez német egyházi beszéddel, buzdíták erre a híveket. Ugyanezkor Bielben a Bern, Solothurn, Neuenburg, Waadt 'stb. cantonokból összesereglett lövészek lövészünnepet nyitottak meg, mi mellett minden pohár a Jesuiták erőszakos kihajtására és a külsőzövetség szétkergetésére irítottak. A lakoma elnöke arra jelkesítette az egybegyűlteket, hogy minden koczkára tegyenek, az ellenséget minden áron legyőzzék és Helvecziát az europai mozgalom élére állítsák. A lakománál a nézőkkel együtt 10—12000 ember lehetett jelen.

POROSZORSZÁG. A király aug. 23án Potsdamból Sihbe utazott Stolberg-Wernigerode titkos statusminister kíséretében.

ÉSZAKAMERIKA. Ujyork, jul. 31. A pártok már alakulni kezdenek a jövő elnökválasztásra, és eddig Taylor Zakariás a matamorasi, montereyi és buenavistai győző, a legkiűnőbb jelölt. Aképi nyilatkozott, hogy a méltóságot csak úgy fogadja el, ha őt maga a nép kiáltja ki elnökül, nem pedig a pártok. Már számtalan meeting által lön egyhangulag kikiáltva az unio különféle részeiben. Azonban a pártok már kezdik nevét használni, 's a pártkülönökből keményen tusakodnak, whig-e vagy demócrata a táborok? A legközelebb elnökválasztás egy eddigénél sem lesz érdektelesebb, és csak az nevezetes, hogy az unio ez idő szerint első statusférfinak Calhoun és Clay uraknak az elnökségre kilátásuk nincs. Polk határozottan visszautasította másodszeri megválasztását, jóllehet talán keresztülvihető, miután kétséget szenved, be fog-e a mexikoi háboru elnöklésének hátralevő ideje (két év) alatt végezteni, mit rá szeretnének bízni. Utolsó utazásáról mindenféle anecdotákat beszélnek. Midőn Maineban az észak felé legtovább fekvő ponton volt, kérdő a várospolgármesterét: hányadik szélességi fok alatt fekszik a város? és feleletre azt jegyző meg, mikép soha sem hitte, hogy oly messzire fog feljöni. Buchauan minster ur erre azt mondá: 54° 40'ig még sem bírtunk feljutni (t. i. az oregoni határvidongásban). — A Washington Unio kormánylap felszámítása szerint Polk kormánya alatt már 60 millió dollár külföldi pénz veretett át amerikai pénzzé. — Quebecben Canadában a tengeri láz dühöng. Mult héten oda Liverpoolból 146 utassal érkezett meg egy hajó, mely Európából 536 emberrel indult volt el. — A francziák legnap először tarták városunkban júliusi ünnepeket. Miután a meghonosított francziákból álló polgári katonaság díszelgészt a városban elvégezte, 150 vendéget az Apollo-teremben dús asztal mellett lakomáztott. Pagueot, francia követ Washingtonban, és La-Forest itteni francia főconsul a vendégek közt voltak. A párisi parkamara előtt lefolyt megvesztegetési pör különféle toaszokra nyujtott alkalmat. Még valamit az amerikaiak itéletéről europai viszonyokban. Francia- és Spanyolországról meg Portugaliáról csak 10 év mulva Lajos Filep halála után akarnak magoknak valamennyi formálni; a pápa oly népszerű, hogy őt Taylor Zakariás daczára elnöknek választának; a porosz országgyűléshez mit sem értenek.

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szörke... Szenvey József. (Szerkesztőségi szállás ur-utca Horváth-ház 540d. sz. a. 1. em.)

Hivatalos tudósítások.

(913) Árverési határnap-változtatás. (1) Alapi Salamon Elek ur' csödtömegehez tartozó paksi és gerjenyi részirtok, melynek összes értéke 272,391 ft v.c.z.ban hitelesen becsültetett — 's melynek összeírása az alolirt végrehajtó bíróságnál megtekinthető — ezen rész-irtoknak másod és utolsó izbeni árvereltetése, az előbb kitűzve volt 1847dik évi szeptember 16-ról ugyanazon hó 21-re tétetik által; — miről a venni szándékozók ezennel értesítetnek. August. Antal Tolna vármegye első alispánja.

(909) Birói árverés. (1, 2) Imre Andrásnak új-pesti háza f. évi szeptember 8-án délelőtti 10 órakor — másodszer és utoljára bíróság elárvereztetni fog. Kelt Palotán aug. 25kén 1847. Huirai Lukatsy Sandor urad. ügyész.

(839) Birói árverés. (1, 3) Gergely József felperessége alatt Ringenbach János ellen kezdett kártalanítási perben a' feljebbezés utján a' fömélgtu házemélyes tábla által hozott ítélet következtében a' paksi gyógyszerárt nyilvános árverés utján f. 1847. évi november hó 16dik napján a' legűbbitet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladati fog; — eleve kijelentve: mikép Ringenbach János urnak a' fentisított fömélgtu házemélyes tábla által hozott ítélet szerint a' paksi gyógyszerártba befordított javításainak hiteles becsára, mely a' gyógyszerkezet, ug a' patika kiegészítésére szükséges készítményeket és eszközöket tekintve 4833 ft 35 krajczárt tézen, tulajdona biztosítására a' kótyalás megkezdése előtt lefizetendő leend. — Kelt Pakson augusztus 16kán 1847. Moravchik András t. Tolnamegye főszbiraja, mint végrehajtó bíró.

(894) Birói árverés. (2, 2) Tek. Szily János szül. Csernus Katalin asszonytól t. Pest megyébe kebeleztet Abony m.városban végrehajtás utján lefogott belső telek f. évi szeptember 8kán d. e. órákban az abonyi városháznál árverés utján el fog adatni. Kelt Pesten augusztus 23kán 1847. Barocs Istvan végrehajtó esküdt.

A' bölcsészettanuló ifjuság számára. Geibel Károly pesti könyvárusnál kapható: A' magyarok története a' bölcsészettanuló ifjuság számára. Irta HORVÁTH MIHÁLY, a' szép műv. és bölcs. tanára, a' magyar tud. társ. tagja, a' es. kir. thesianumi tanítója. 1847. Borit. füzve (446 lap) 2 ft p. p. (904) (1, 2)

(897) Részvény-aláírási hirdetmény. (1, 6) Minthogy az első magyar duna-gőzhajózási-társaság alapító közgyűlése nem sokára egybehivatik, ennél fogva az ideiglenes választmány részéről közhírre tétetik, miszerint, kivánatra és mindazon urak kényelmére, kik ezen hazai- 's korszerinti vállalatban részt venni kívánnak, határozottat: hogy következő uraknál: Nádassy István váci-utczában, Macso Mannó váci-utczában, Dumcsa Dóme Leopold-utczában, Gyarmathy György kecskeméti kapuban, aláírási levek tétessenek le, hogy e' szerint az aláírási levek nagyobb kiterjedésben oszthatassanak ki 's ez által a' t. cz. közönség irányában az aláíratás könnyíthetessék. — Pest augusztusban 1847. Az ideiglenes választmány.

(902) Pesti gazdasági kocsi-kenőcs. (1) Alulírat vásári alkalmattal már többször jelentett, egy és fél éve újott feltalált kocsi-kenőcsokről tudósítást tesznek, a' gyár mely mint első állítatot fel magyarországban alulirt polgár tulajdon házába mint elejétől fogva egy ezután is a' tulajdonosok által olly karban vagyon helyeztetve, hogy a' kenőcs legjobb minőségben kisebb és nagyobb mennyiségben holoagokban, hordócskákban és katulyákban kaphatók legyenek. Minekutánna több száz mázsák több uradalmakban és gazdaságokban, Magyarországon és Erdélyben elhasználtattak, és a' t. cz. verők meglepőedéssel dicsejtetnek annak gazdasági használatosságáról, mivel nemcsak abból dicsejtés, hogy a' sertés hájnal tartósabb hanem jóval is olcsóbb, ajánljuk minden forgó művekre; a' gyáron kívül is kapható szabott gyári áron 1 ft gazdasági-kocsi-kenőcs 10 p. kr., 1 ft finom erőművekre és csinos kocsiakra 10 p. krét. — Következendő uraknál: Pesten Heinrich S. fűszerkereskedésében; váci-uton Bengyel J. fűszerkereskedésében; Budán Lorentz J. fűszerkereskedésében; Sz.-Fehérvártól Filsch J. és társa uraknál; Veszprémben Schüll testvér uraknál; Egerben Csögel J. fűszerkereskedésében; Pozsonban Zechmeister J. A. és társa uraknál. A' gyár létezik Pesten József-város tavaszi-mező-tér 842. sz. a. Bendenritter Matyas és társa gyár tulajdonosok.

(888) Magyar közép-ponti vasut. Folyó évi szeptember 1-jén reggeli 8 órakor fog — a' 13 1/4 mértföld hosszúságú vasut-vonal ünnepélyes megnyitása Pesttől Szolnokig megtörténni. Szeptember 2dikán pedig ezen vonal nyilvános közlekedésre személyek számára át fog engedtetni. Az árúk szállítása iránt rövid idő mulva külön hirdetmény által tétetik intézkedés. Pozsony augusztus 21-én 1847. Az igazgatóság.

(577) Nagy György és neje elleni csödpér. (1, 3) 28500. Szathárnéméti város tanácsa jelentése szerint Nagy György és neje Kocsis Mária hitelezői csödtöletének határnapja f. évi szeptember 13dikára tüzetvén ki 's tömegdönökké Zsiga György tanácsnok, perügyelővé pedig Vajai Gábor tisztii alügyész neveztetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Sz. Jakab hó 6. 1847.

(891) Kivilágítás. (3, 3) A' pannonia-gyertyák főraktárában Pesten (nagy hid-utczai Welsz-féle házban) a' közellevő kivilágításra gyertyák gyertyatartókkal együtt, dbja 5 's 6 p. krjával kaphatók. — A' gyertyatartócskák mindenesetre csak gyöngye bádógból készíttvők, de a' czélnak mégis megfelelnek. A' megrendelések pedig, a' kifűzéssel együtt, a' világítás előtt legalább is 24 órával teljesítendők.

(843) Felszólítás (3, 3) a' magyar középponti vasuti részvényes urakhoz. A' részvényes urak, kik ez évi július 1-jén lejárt 7dik 10% -tes részletbefizetésüket ez évi augusztus 12-ig nem teljesítették, a' társaság alapszabályai 4dik §-a határozatánál fogva felszólítatnak, fizetési kötelezettségeiket, további — 's utolsó 6 hét alatt, azaz legfeljebb

1847dik évi szeptember 23-ig teljesítsék, 's az illető mennyiséget a' késedelmi kamatokkal együtt és pedig július 1-től augusztus 12-ig 4% -jével, 's attól fogva 6% -jével számítva, a' vállalkozás főpénztáránál Bécsben, (obere Bäckerstrasse Nro 752) Pesten, a' pesti magyar kereskedelmi banknál, Berlinben, Hirschfeld és Wolf uraknál, vagy pedig Lipcsében Dufour testvérek 's társa uraknál lefizetni; ellenkező esetben, azoknak társasági joguk az alapszabályok 5dik §-a értelméhez képest elveszteknek nyilvánítatnak, 's az általuk már teljesített 60% -nyi befizetés a' társaság tulajdonának, — fentartván e' tárgyban fenálló jogait, visszavonattatnak. — Pozsony 1847. augusztus 13kán. A' magyar középponti vasut igazgatósága által.

(901) Heckenast Gusztáv (1, 3) (907) Haszonbérlet. (1, 3) pesti könyvárus- és kirodónál megjelent és minden hiteles könyvárusnál kapható: A' keresztény jó nevelés: UTMUTATÓJA a' nép vallási és erkölcsi nemesítésére. Irta GALURA BERNÁT birkiszi Hercegy-Püspök. Fordította HUNYADI KÁROLY. Fűzve 36 kr. p. p.

(912) Árverés. (1) Hétfőn f. évi augusztus 30kán délelőtti 9 órakor leopold-utczában 186. sz. alatt Wagner halála után maradt mindennemű földmívelési szerek, kész pénz fizetés mellett árverés utján el fognak adatni.

Sptizer Jakab pesti ékszeráros (lakik a' Dorottya-utczában a' Vurm udvarhoz czimzett háznál 1-ső emeletben) ajánlja ékszerait, ugymint: különféle nagyságu sörnyöngyöket és drága köveket, utolsó divat szerinti nyakláncokat, fülfűgöket, gyűrűket és mellőket, — továbbá drága kövekkel kirakott magyar kardokat aranyból és ezüstből és magyaros löszerszámokat ezüstből és megaranyozva és a' parancsoktól legpontosabban teljesítendi. (877) (3, 3)

(899) Haszonbérlet. (1, 3) Váczhoz két és fél órányira a' posta ut tőszomszédságába jörendezett 's szükséges épület és marhakkal ellátott nemesi-irtok, zálogba vagy haszonbérbe adandó. — bővebb tudósítást adnak Ledniczy Mihály és Kozák András táblai ügyvédek.

Gaszt János polgári ostor-gyáros, lakása 's boltja van hatvani-utczában 578dik sz. alatt készit 's ajánlja mindennemű vadász-, kocsi- és lovagló-ostorait, — divatszéri ruganyos lovagló- és sétálpalczait, a' lehető legújanyosb árakért. (914) (1, 3)

Egy tapasztalt nevelő, ki részint egyes növendékek mellett nagy ur házáknál, ugy nemkülönbön nyilvános tanító pályán is több év alatt legjobb sikerrel működött, — valamely ur családoz egy vagy több növendék mellé nevelőnek ajánlja magát. Bővebb tudósítást e' lap kiadóhivatala adand. (883) (2, 2)

Lak-változtatás. Alulirt tisztelettel jelenti, hogy az uri-utczai Pirker-féle házból a' hatvani-utczai 585dik számú Jankovics-házba, Horváth-házal átellenben, költözöködt. — Pest augusztusban 1847. Keresztessy Pál férfi-szabó. (834) (3, 4)

Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Landerer és Heckenast Pesten.